

РЕШЕНИЕ

№ 58

гр. Пловдив, 05.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЛОВДИВ, IX ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на осми декември през две хиляди двадесет и втора
година в следния състав:

Председател: Анна Д. Дъбова

при участието на секретаря Петя Г. Карабиберова
като разгледа докладваното от Анна Д. Дъбова Гражданско дело №
20215330115522 по описа за 2021 година

Производството е образувано по предявени от „ЕОС Матрикс“ ЕООД против С. А. П. кумулативно обективно съединени установителни иски с правно основание чл. 422 ГПК във вр. с чл. 415, ал. 1 ГПК във вр. с чл. 240, ал. 1 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД за установяване на вземанията, за които е издадена Заповед № *****г. по ч.гр.д. № *****г. на Районен съд – Пловдив, *** брачен състав, както следва: сумата от 6 167, 18 лв. – главница, дължима по договор за потребителски паричен кредит № **** г., сключен с „БНП Париба Пърсънъл Файненс“ ЕАД, вземанията по който са прехвърлени в полза на ищеца с Рамков договор за цедиране на задължения от *** г. и Протокол № *** г., и сумата от 1 589, 76 лв. – обезщетение за забава за периода от *** г. до *** г., ведно със законна лихва върху главницата, считано от датата на депозиране на заявлението за издаване на заповед за изпълнение – *** г., до окончателното ѝ изплащане.

Ищецът твърди, че е кредитор на длъжника по силата на Рамков договор за цедиране на задължения от *** г. и Протокол № *** г., сключен с „БНП Париба Пърсънъл Файненс“ ЕАД. Твърди, че ответникът в качеството му на кредитополучател е сключил с „БНП Париба Пърсънъл Файненс“ ЕАД договор за потребителски паричен кредит № *** г., по силата на който в негова полза е предоставен кредит в размер на сумата от 8 000 лв., срещу насрещното задължение на кредитополучателя да върне сумата на 60 месечни анюитетни вноски – всяка в размер от 333, 84 лв. Сочи, че с договора е

установено задължение за заплащане на застрахователна премия от 1 920 лв. и сумата от 280 лв. – такса за усвояване на кредита. Твърди, че годишният лихвен процент е от 38, 45 %, а годишният процент на разходите – от 48, 20 %. Крайният срок за погасяване на задълженията по кредита настъпил на *** г. Поддържа, че поради неизпълнение на задължението на длъжника за погасяване на вноските в срок, вземането е обявено за предсрочно изискуемо с изпратено уведомление до длъжника на **** г. , като след това настъпил и падежът за заплащане на последната вноска. Сочи, че по ч.гр.д. № *** г. по описа на Районен съд – Пловдив бил издаден изпълнителен лист за част от сумата по процесния договор в размер от 1 250 лв. от общото незаплатено задължение в размер от 7 417, 18 лв. Твърди, че претенцията за главница е за частично незаплатена главница за м. *** г. и за вноските от м.*** г. до *** г., като претендира единствено чистата стойност на кредита, без включено задължение за заплащане на застрахователна премия и такса за разглеждане на кредита. Претендира и присъждане на обезщетение за забава. По така изложените съображения се моли за уважаване на предявените искове, ведно със законните последици.

В законоустановения за това срок по чл. 131, ал. 1 ГПК е депозиран отговор на исковата молба, както от ответника С. А. П., с който излага съображения за нейната неоснователност. Релевира възражение за погасяване на задълженията за главница и обезщетение за забава по давност. Счита, че с предявяване на частичния иск давността не следва да се смята прекъсната за цялата сума за главница, а акцесорната претенция за заплащане на лихва е изцяло погасена по давност. Твърди, че сумите не са дължими в претендираните размери и периоди, тъй като не са взети предвид осъществените от длъжника плащания в полза на ищеца, така и плащанията по образуваното изп.д.№ **** г. по описа на *****. Излага съображения за нередовност на исковата молба по отношение на периода, за който се претендира обезщетение за забава, който бил неясно определен. Сочи, че ответникът не е надлежно уведомен за прехвърляне на вземането, като в този смисъл не са представени категорични доказателства, установяващи, че с писмото е изпратено именно уведомлението за прехвърляне на вземането. Счита, че не са представени доказателства, че длъжникът е уведомен за прехвърляне на вземането от кредитора – цедент. Твърди, че следва да намерят приложение тълкувателните разяснения на Върховния касационен съд и въпреки, че се касае за финансова институция, длъжникът следва да е уведомен за обявената предсрочна изискуемост преди депозиране на заявлението за издаване на заповедта за изпълнение. Релевира възражение за недействителност на процесния договор за кредит по чл. 10 ЗПК, тъй като не е спазена релевираната от закона форма и изготвяне на договора на шрифт – не по-малък от 12. Твърди, че клаузата на чл. 3 от Договора, установяваща надбавка за обслужване на кредита и добавка, представляваща възнаграждение за кредитора, е недействителна, поради установяването ѝ в противоречие с нормите на ЗПК и на добрите нрави. Твърди, че към вноските

по кредита е включена застрахователна премия и такса, като по този начин се цели завишаване на размера на кредита, без да се увеличава размера на лихвата. Счита, че годишният процент на разходите е прекомерен. Позовава се на разпоредбата на чл. 22 ЗПК. Твърди, че задължението на длъжника е застраховано по застраховка „Защита на плащанията“ със застрахователна премия от 8 000 лв., като поради влошеното здравословно състояние на кредитополучателя след усвояване на кредита, за което представя доказателства, е следвало установената застрахователна премия да погаси задълженията по кредита. По така изложените съображения се моли за отхвърляне на предявените искове.

Съдът, като съобрази събраните писмени доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено следното от **фактическа и правна страна**:

Районен съд – Пловдив е сезиран с кумулативно обективно съединени искове с правно основание чл. 422 ГПК във вр. с чл. 415, ал. 1 ГПК във вр. с чл. 240, ал. 1 ЗЗД и по чл. 86, ал. 1 ЗЗД.

Производството е по реда на чл. 422 ГПК за установяване на вземанията, обективирани в Заповед № **** г. по ч.гр.д. № **** г. на Районен съд – Пловдив, *** брачен състав, както следва: сумата от 6 167, 18 лв. – главница, дължима по договор за потребителски паричен кредит № ***** г., сключен с „БНП Париба Пърсънъл Файненс“ ЕАД, вземанията по който са прехвърлени в полза на ищеца с Рамков договор за цедиране на задължения от *** г. и Протокол № ***** г., и сумата от 1 589, 76 лв. – обезщетение за забава за периода от *** г. до *** г., ведно със законна лихва върху главницата, считано от датата на депозиране на заявлението за издаване на заповед за изпълнение – **** г., до окончателното ѝ изплащане.

Против заповедта за изпълнение е подадено възражение в срок, поради което и съдът на основание чл. 415, ал. 1, т. 1 ГПК е дал указания на заявителя да предяви установителен иск за вземането, предмет на издадената заповед за изпълнение, като представи доказателства за изпълнение на указанията на съда в срок.

Искът е предявен в законоустановения за това едномесечен срок по чл. 415, ал. 4 ГПК, поради което отговоря на специалните изисквания за неговата допустимост.

От договор за потребителски паричен кредит № ****, сключен на **** г. между С. А. П. и „БНП Париба Пърсънъл Файненс“ ЕАД, се установява, че между страните е породено правоотношение по договор за заем, по силата на което заемотателят се е задължил да предостави на заемотополучателя сумата от 8 000 лв. – главница, срещу насрещното задължение на заемотополучателя да върне сумата от 20 030, 40 лв. на 60 равни месечни погасителни вноски от по

333, 84 лв., с падеж на първата вноска на *** г. и на последната вноска – *** г. Установено е задължение за заплащане на такса за усвояване на кредита от 280 лв. и застрахователна премия за покупка на застраховка „Защита на плащанията“ в размер от 1 920 лв. В договора е установен е фиксиран годишен лихвен процент от 38, 45 % и годишен процент на разходите от 48, 20 %. В договорът за кредит е обективизиран погасителен план, в който е посочен падежът на всяка дължима погасителна вноска и нейния размер.

По делото са представени Условия на кредита. В разпоредбата на чл. 2 от Условията на кредита е установено, че със заемната сума се погасява задължение на кредитополучателя от 3 782, 27 лв. по договор ****, като останалата сума се превежда по сметка на кредитополучателя. Установено е, че застрахователната премия се заплаща от кредитора на застрахователния агент „Директ Сървисис“ ЕАД, като застрахователната премия подлежи на заплащане от длъжника, като последната е разделена на равен брой вноски и е част от месечната погасителна вноска. В Условията на кредита е посочено, че таксата за усвояване на кредита се заплаща от кредитополучателя при усвояване на кредита, която сума се удържа от общия размер на кредита.

В разпоредбите на Условията към договора за кредит е обективизирано удостоверителното изявление на кредитополучателя – ответник, че е към момента на подписване на договора е получил заемната сума по банкова сметка. Условията към договора са подписани на всяка страница от страна на потребителя. В този смисъл следва да се приеме, че изявлението за получаване на заемната сума, изхожда от лицето, сочено като негов автор – арт. чл. 180, ал. 1 ГПК, доколкото формалната доказателствена сила на този частен диспозитивен документ не е оспорена по отношение на авторството на изявлението в преклузивните за това срокове по чл. 193, ал. 1 ГПК.

Представен е застрахователен сертификат № ****, издаден от „Кардиф Животозастраховане – Клон България“ и „Кардиф Общо застраховане – клон България“ в полза на застрахования потребител – С. А. П. и подписан от последния, по предоставен застрахователен пакет „Защита на плащанията“.

Съдът намира, че възраженията на ответника за настъпил застрахователен риск, поради наличие на влошено здравословно състояние на ответника, се ирелевантни досежно правилното разрешаване на правния спор, предмет на настоящото производство и не подлежат на разглеждане в

настоящото производство. По отношение на кредитора не съществува задължение да предяви претенцията си по отношение на застрахователя, а застрахования – длъжник разполага с възможността да предяви иск по чл. 383, ал. 1 КЗ срещу застрахователя за заплащане на застрахователно обезщетение в полза на кредитора. Съгласно посочената разпоредба при настъпване на застрахователното събитие застрахователят отговаря пред кредитора до размера на застрахователната сума за непогасената част от задължението, за обезпечение на което е сключен застрахователният договор, включващо главници, лихвите и разноските към датата на настъпване на застрахователното събитие.

В настоящото производство се претендира заплащане на част от общо дължимата сума по договора за потребителски кредит, като за останалата част е издадена Заповед за изпълнение на парично задължение № **** г. по ч.гр.д. № ***** г. по описа на Районен съд – Пловдив, както следва: за сумата от 1 250 лв. – част от общо дължимата главница по Договор за потребителски паричен кредит № ***** от **** г. в размер от 7 417, 18 лв. Заповедта за изпълнение е влязла в законна сила и на основание на последната е издаден Изпълнителен лист № ***** г., въз основа на който е образувано изп.д. № **** по описа на ***** с рег. № *****.

Настоящото производство е допустимо образувано за останалата част от задължението в размер на сумата от 6 167, 18 лв.

С Рамков договор за цедиране на задължения от **** г., сключен между “БНП Париба Пърсънъл Файненс” ЕАД и „ЕОС Матрикс“ ЕООД страните са уговорили, че продавачът прехвърля на купувача всички вземания чрез Протоколи, индивидуализирани в Анекси ** до*.

По делото е представен Анекс № *** от *** г. към Протокол № ** от **** г., в което е посочено вземането на цедента против С. А. П. по договор № *****.

Съдът намира, че прехвърлянето на вземането е произвело правното си действие по отношение на длъжника в съответствие с изискванията, въведени в разпоредбата на чл. 99, ал. 4 ЗЗД. На първо място следва да се посочи, че по делото е представено пълномощно от цедента, с което се упълномощава цесионера да изпълни задължението по чл. 99, ал. 3 ЗЗД. Предишният кредитор има правото да упълномощи новия кредитор да извърши

съобщението до длъжника като негов пълномощник, в който смисъл е и *Решение № 156/30.11.2015 г., т. д. № 2639/2014 г. на II т. о. на ВКС.*

Длъжникът е получил уведомлението за прехвърляне на вземането – лично на *** г., видно от приложената по делото разписка, в който смисъл съдът не възприема възражения на ответника, изложени в отговора на исковата молба. В разписката се съдържа изявление на адресата, че е получил удостоверение за прехвърляне на вземането и удостоверение за предсрочна изискуемост.

Дори да се възприемат доводите на ответника, че разписката не може да удостовери по категоричен начин получаване на уведомлението за прехвърляне на вземането, ответникът следва да се счита уведомен чрез получаване на препис от исковата молба, ведно с приложенията. Приложеното към исковата молба уведомление, изхождащо от цесионера в качеството му на пълномощник на стария кредитор, и достигнало до длъжника с нея, представлява надлежно съобщаване на цесията, съгласно чл. 99, ал. 3, предл. първо ЗЗД, с което прехвърлянето на вземането поражда действие за длъжника на основание чл. 99, ал. 4 ЗЗД. Като факт от значение за спорното право, настъпил след предявяване на иска, извършеното по този начин уведомление следва да бъде съобразено от съда на основание чл. 235, ал. 3 ГПК при разглеждане на иска на цесионера срещу длъжника. В този смисъл е и константната практика на Върховния касационен съд - напр. *Решение № 3/16.04.2014 г. по т. д. № 1711/2013 г. на ВКС, ТК, I т. о.*

Договорът за цесия е договор, по силата на който носителят на едно вземане го отстъпва на трето лице и по силата на който настъпва промяна в субектите на облигационното правоотношение - кредитор става цесионерът, на когото цедентът е прехвърлил вземането си. Предвид изложеното следва да се приеме, че цесионерът – ищец разполага с материалноправна легитимация в исковото производство пред настоящата съдебна инстанция, образувано по реда на чл. 422 ГПК във вр. с чл. 415, ал. 1 ЗЗД.

Вземането, предмет на договора за цесия, е породено от сключен между първоначалния кредитор “БНП Париба Пърсънъл Файненс” ЕАД и длъжника – ответник договор за потребителски кредит, по силата на който заемодателят се е задължил да предостави сумата в размер на 8 000 лв., а заемателят да върне последната, ведно с договорна лихва, такса за усвояване на кредита и

застрахователна премия или сумата от 20 030, 40 лв. на 60 равни месечни погасителни вноски с падеж на последната вноски – ***** г., т.е. вземането е станало изцяло изискуемо към датата на депозиране на заявлението за издаване на заповед за изпълнение – **** г.

По отношение на породеното между страните obligatorно правоотношение следва да намерят приложение разпоредбите на Закона за потребителския кредит, в редакцията му действаща към момента на сключване на договора за потребителски кредит – ДВ, бр. 30 от **** г., доколкото заемното правоотношение, представлява такова по смисъла на чл. 9 ЗПК.

Съдът следи служебно за неравноправния характер на договорните клаузи, включени в потребителските договори, в който смисъл е практиката на Върховния касационен съд, постановена с *Решение № 23 от 07.07.2016 г. по т.д. № 3686 по описа за 2014 г., ВКС, ТК, I т.о.*, която задължава първоинстанционният и въззивният съд да следят служебно за наличие по делото на фактически и/или правни обстоятелства, обуславящи неравноправност на клауза/и в потребителския договор и да се произнасят, независимо дали страните са навели такива възражения или не, като служебното начало следва да се приложи и при преценка дали клаузите на договора са нищожни. В този смисъл са и разясненията, дадени с *т. 1 и т. 3 от Тълкувателно решение № 1/09.12.2013 г. по тълк. д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС; Решение № 384/02.11.2011 г. по гр.д. № 1450/2010 г., I г.о. и Определение № 751/17.08.2010 г. по гр.д. № 2022/2009 г., I г.о.*

Съгласно чл. 22 ЗПК, когато не са спазени изискванията на чл. 11, ал. 1, т. 7 - 12 и т. 20, договорът за потребителски кредит е недействителен. Липсата на всяко едно от тези императивни изисквания води до настъпване на последиците по чл. 22 ЗПК - изначална недействителност на договора за потребителски заем, тъй като същите са изискуеми при самото му сключване.

Договорът за паричен заем е сключен в писмена форма, на хартиен носител, по ясен и разбираем начин.

От изслушаната по делото и неоспорена от страните съдебно-техническа експертиза, която съдът цени като компетентно изготвена, се установява, че договорът за кредит е съставен със серифен шрифт – serif font, подобен на семейство шрифтове Times New Roman, с големина от 8 пункта.

В случая съдът не възприема доводите на ответника за недействителност на договора за кредит, поради съставянето му с размер на шрифта по-малък от 12 пункта.

Изискването всички елементи на договора да бъдат изписани с шрифт в размер не по-малък от „12“ е въведено с изменението на чл. 10, ал. 1 ЗПК, извършено с § 3 ЗИДЗПК (ДВ, бр. 35 от 22 април 2014 г.). Изменението е в сила от **** г. съгласно § 15 ЗИДЗПК (ДВ, бр. 35 от 22 април 2014 г.). Процесният договор е сключен на **** г., поради което към него въведените нови изисквания не се прилагат – изрично подчертано и от законодателя с разпоредбата на § 13 ЗИДЗПК. В този смисъл е практиката на Върховния касационен съд, обективирана в *Решение № 60186/28.11.2022 г. по търг.д. № 1023/2020 г., ТК, I т.о. на ВКС*.

Съгласно разпоредбата на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК договорът за потребителски кредит следва да съдържа информация за годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в Приложение № 1 начин.

Законът за потребителския кредит е приет в изпълнение на задължението на Република България за транспониране на разпоредбите на Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. относно договорите за потребителски кредити, в която е установен принципът за информираност на потребителя, на който следва да бъде осигурена възможност да познава своите права и задължения по договора за кредит, който следва да съдържа цялата необходима информация по ясен и кратък начин. В съображение 19 от Директивата е установено, че за да се даде възможност на потребителите да взимат своите решения при пълно знание за фактите, те следва да получават адекватна информация относно условията и стойността на кредита и относно техните задължения, преди да бъде сключен договорът за кредит, която те могат да вземат със себе си и да обмислят.

В чл. 10, б. „ж“ от посочената Директива е установено, че в договора следва да се съдържа информация относно годишния процент на разходите и общата сума, дължима от потребителя, изчислена при сключването на договора за кредит; посочват се всички допускания, използвани за изчисляването на този процент. Тази разпоредба е транспонирана и съответства на разпоредбата на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, като съобразно с разпоредбата на чл. 23 от Директивата, съгласно която държавите-членки следва да установят система от санкции за нарушаване на разпоредбите на

настоящата директива и да гарантират тяхното привеждане в изпълнение, в чл. 22 от ЗПК е установено, че нарушение на разпоредбата на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК представлява основание за недействителност на договора за кредит.

Договорът за потребителски кредит представлява двустранна сделка с възмезден характер, тъй като в този договор следва да е уговорен в момента на сключването му годишният процент на разходите (ГПР) по кредита – арг. чл. 11, т. 10 ЗПК, включващ общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит – арг. чл. 19, ал. 1 ЗПК. Следователно годишният процент на разходите изразява задълженията на потребителя в процентно отношение към размера на отпуснатия кредит, като в него се включва и уговорено заплащане на възнаградителна лихва за възмездно ползване на заетата сума от кредитополучателя, какъвто е настоящия случай.

Презюмира се, че всички разходи, свързани с отпускането и използването на финансовия ресурс, предмет на договора за потребителски кредит, представляват граждански плод (възнаградителна лихва). При формиране на годишния процент на разходите, се включват не само тези, установени към момента на сключване на договора за потребителски кредит, но и всички бъдещи разходи по кредита за потребителя – арг. чл. 19, ал. 1 ЗПК. В чл. 19, ал. 3 ЗПК е посочено, че при изчисляване на годишния процент на разходите по кредита не се включват разходите: 1. които потребителят заплаща при неизпълнение на задълженията си по договора за потребителски кредит; 2. различни от покупната цена на стоката или услугата, които потребителят дължи при покупка на стока или предоставяне на услуга, независимо дали плащането се извършва в брой или чрез кредит и 3. за поддържане на сметка във връзка с договора за потребителски кредит, разходите за използване на платежен инструмент, позволяващ извършването на плащания, свързани с усвояването или погасяването на кредита, както и други разходи, свързани с извършването на плащанията, ако откриването на сметката не е задължително и разходите, свързани със сметката, са посочени ясно и отделно в договора за кредит или в друг договор, сключен с потребителя.

Съгласно § 1, т. 1 от ДР на ЗПК общ разход по кредита за потребителя са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално **застрахователните премии** в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски

клаузи и условия.

В случая се установява, че при сключване на договора за кредит страните са установили задължение за покупка на застраховка „Защита на плащанията“, като дължимостта на застрахователната премия е определена към момента на сключване на договора и е включена в размера на погасителните вноски и в общия размер на задълженията по кредита. В Условията към договора е посочено, че размерът на плащанията се формира от предоставената главница, в която се включва и такса ангажимент, както и от задължението за заплащане на застрахователна премия. Следователно, доколкото задължението за заплащане на застрахователна премия е установено към момента на сключване на договора и формира общата стойност към плащанията по кредита, последното е следвало да бъде съобразено при определяне на годишния процент на разходите по кредита.

В случая при определяне на годишния процент на разходите по кредита, посочен в размер от 48, 20 %, не е взета предвид дължимата застрахователна премия. Това обстоятелство съдът установи служебно при използване на интернет калкулатор - https://www.calculator.bg/1/crediten_gpr.html#det, доколкото при включване на застрахователната премия от 1 920 лв. годишният процент на разходите е в размер от 72, 28 %.

Невключване на застрахователната премия в процентното изражение на годишния процент на разходите по кредита е довело до нарушение на разпоредбата на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК. В този смисъл е практиката на Върховния касационен съд, като с *Определение № 531 от 10.06.2022 г. по гр. д. № 2589/2021 г., Г. К., III г. о. на ВКС*, не е допуснатото до касационно обжалване решение, с което е разгледан сходен на настоящия правен казус.

За пълнота на изложението следва да се посочи, че в *Решение от 15.03.2012 г. по дело С-453/10 на СЕС* е прието, че посочването в договор за кредит на по-нисък от действителния ГПР, представлява невярна информация относно общите разходи по кредита и следователно относно цената, посочена в член 6, параграф 1, буква "г") от Директива 2005/29 . След като посочването на такъв ГПР подтиква или може да подтикне средния потребител да вземе решение за сделка, което в противен случай не би взел, тази невярна информация трябва да се окачестви като „заблуждаваща“ търговска практика на основание член 6, параграф 1 от тази директива.

По така изложените съображения и правоотношението по договора за кредит следва да се приеме за недействително на основание чл. 22 ЗПК във вр. с чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК.

Съгласно разпоредбата на чл. 23 ЗПК когато договорът за потребителски кредит е обявен за недействителен, потребителят **връща само чистата стойност на кредита**, но не дължи лихва или други разходи по

кредита.

С Решение № *****г. по гр. д. № **** г. на ВКС, *** г. о., постановено по реда на чл. 290 ГПК вр. чл. 280, ал. 1, т. 3 ГПК, е прието, че при установена в хода на исковото производство по чл. 422 ГПК недействителност на договор за потребителски кредит съгласно чл. 23 ЗПК, предявеният иск следва да бъде уважен с установяване на дължимата на основание чл. 23 ЗПК чиста стойност на кредита, без да е необходимо вземането за чистата стойност да бъде предявено от кредитора с иск по чл. 55 ЗЗД.

От приетата по делото и неоспорена от страните съдебно-счетоводна експертиза се установява, че сумата по кредита от 3 937, 73 лв., останала за заплащане след рефинансиране на задължение от 3 782, 27 лв. и удържане на такса за усвояване на кредита от 280 лв., е усвоена от длъжника на **** г. чрез изплащането ѝ по сметката на ответника. Експертизата е установила, че за периода от **** г. до ***** г. кредитополучателят е погасил сумата от общо 6 009, 12 лв., с която е погасено задължение за главница от 1 055, 40 лв., договорна лихва от 4 345, 72 лв. и застраховка от 608 лв. Вещото лице е установило, че по сметката на **** е постъпила сумата от 209, 76 лв., с която са погасени такси и разноски. Експертизата е установила, че след извършените плащания размерът на дължимата главница е от 7 225, 18 лв., като след приспадане на претендираната главница по ч.гр.д. № **** г. по описа на Районен съд – Пловдив остава непогасено задължение от 5 975, 18 лв. Вещото лице е определило и размера на дължимото обезщетение за забава.

Съдът цени заключението на вещото лице като компетентно и безпристрастно дадено, с изключение в частта, с която е определен размерът на дължимата непогасена главница, доколкото към главницата от 8 000 лв. вещото лице е добавило допълнително сумата от 280, 58 лв. – такса, като не е съобrazilo, че сумата от 280 лв. – съгласно уговорките в договора, се удържа от общата главница от 8 000 лв., а не се добавя към нея. В този смисъл е заключението на вещото лице в частта му, в която е посочено каква е чистата стойност на кредита, която е усвоена. Предвид изложеното съдът следва служебно да съобрази осъществените плащания – така, както са посочени от вещото лице, и да определи размера на задълженията.

Ищецът претендира вземането на основание настъпила предсрочна изискуемост на задълженията по договора за кредит.

Съгласно разпоредбата на чл. 5 от Договора при просрочие на две или повече погасителни вноски, считано от падежната дата на втората незаплатена погасителна вноска вземането по кредита става предсрочно

изискуемо в целия му размер.

Съдът намира, че са настъпили обективните предпоставки за обявяване на предсрочната изискуемост на вземането, доколкото от заключението на вещото лице по приетата съдебно-счетоводна експертиза се установява, че с последното плащане на **** г. длъжникът е погасил вноса № ** с падеж на *** г., след което е преустановил плащанията.

Предсрочната изискуемост на вземането е настъпила на *****г. с получаване на уведомлението за обявяване на вземането за предсрочно изискуемо, в който смисъл е отбелязването в приложената по делото разписка, подписът на която не е оспорен в преклузивните за това срокове.

Ищецът в качеството си на цесионер, придобил вземането по силата на договор за цесия, за което длъжникът е уведомен в хода на настоящия процес, има право да обяви вземането за предсрочно изискуемо, тъй като цесионерът придобива вземането с всичките му принадлежности по чл. 99, ал. 2 ЗЗД т.е. с всички произтичащи от или във връзка с прехвърленото вземане права, вкл. правото да обяви неговата предсрочна изискуемост. В този смисъл е *Решение № 204/25.01.2018 г., постановено по т.д. № 2230/2016 г. на ВКС, ТК, I т.о.*

Дори да не се възприемат посочените правни съображения изявлението за обявяване на предсрочната изискуемост следва да се счита получено с получаване на препис от исковата молба, ведно с приложенията – на **** г., в който смисъл е актуалната съдебна практика на Върховния касационен съд, постановена с *Решение № 10/25.02.2020 г. по тж.д. № 16/2019 г., ТК, II т.о. на ВКС*. Настъпил е и крайният падеж на задължението – на **** г.

В преклузивния за това срок по чл. 133 ГПК ответникът е релевирал възражение за погасяване на задължението по давност.

В практиката на Върховния касационен съд – така *Решение № 50174/26.10.2022 г. по гр. д. № 3855/2021 г. на ВКС, IV г. о.*, е възприето следното становище: „При недействителност на договора, съгласно разпоредбата на чл. 23 ЗПК, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита. Ако тази недействителност се установи в производството по чл. 422 ГПК, съдът следва да установи с решението си дължимата сума по приетия за недействителен договор за потребителски кредит, доколкото ЗПК е специален закон по отношение на ЗЗД и в цитираната разпоредба на чл. 23 ЗПК е предвидено

задължението на потребителя за връщане на чистата сума по кредита. Това следва от характеристиката на договора за потребителски кредит, посочена по-горе и задължението за периодичност за връщането на сумата. Ако се приеме, че установяването на дължимостта на чистата сума по получения кредит и осъждането на потребителя за нейното връщане следва да се извърши в отделно производство, по предявен иск с правно основание чл. 55 ЗЗД, то би се достигнало до неоснователно обогатяване за потребителя, предвид изискуемостта на вземането по недействителен договор, в частност при нищожен договор за потребителски кредит и позоваване от страна на потребителя на изтекла погасителна давност. Това би противоречало на принципа за недопускане на неоснователно обогатяване, в какъвто смисъл е и въвеждането на разпоредбата на чл. 23 ЗПК в специалния ЗПК.“

При съобразяване на разясненията, дадени от касационната инстанция, следва да се приеме, че предвид особения вид недействителност на договора за потребителски кредит, разпоредбата на чл. 23 ЗПК не предвижда връщане на чистата стойност по кредита на извъндоговорно основание, а следва да бъде съобразен падежът на задължението, от който момент следва да се счита началния срок на погасителната давност. В този смисъл е *Решение № *** от **** г. по в. гр. д. № **** г. на Окръжен съд – Пловдив*, както и *Определение № **** от **** г. по гр. д. № **** г., Г. К., **г. о. на ВКС*, с което не е допуснато до касационно обжалване по реда на чл. 288 ГПК въззивно решение, с което е възприето горепосоченото становище.

Вземането е обявено за предсрочно изискуемо с получаване на изявлението за това от страна на кредитополучателя – на **** г.

Съгласно задължителните за съдилищата разяснения, които следва да намерят приложение и по отношение на давностните срокове, дадени с Тълкувателно решение № 5 от 21.01.2022 г. по тълк. д. № 5/2019 г. на ОСГТК на ВКС, при постигнато съгласие плащането на дължимата сума да е разделено на погасителни вноски с падежи на определени дати, отделните вноски не стават автоматично сбор от отделни, периодично дължими плащания. Задължението продължава да бъде само едно и крайният срок за погасяването му е падежът на последната разсрочена вноска или моментът, в който е обявена предсрочната изискуемост.

Съобразно даденото с цитираното тълкувателно решение разрешение,

както и с постановеното по реда на чл. 290 ГПК *Решение № 38 от 26.03.2019 г. на ВКС по т. д. № 1157/2018 г., II т.о. на ВКС*, уговореното между страните връщане на предоставена в заем (кредит) сума на погасителни вноски не превръща този договор в такъв за периодични платежи, а представлява уговорка за изпълнение на задължението на части. При разсрочването на едно парично задължение, което по естеството си е еднократно /плащане на цена, връщане на заем/, респ. при уговорката плащането да се извършва на вноски с различни падежи, не се касае за периодични плащания по смисъла на чл. 111, б. „в” ЗЗД. Приема се, че в този случай задължението се погасява на части, в интерес на длъжника и въз основа на изрично дадено съгласие от страна на кредитора, по аргумент от разпоредбата на чл. 66 ЗЗД.

Предвид така изложеното приложима по отношение на това задължение е общата 5-годишна давност по чл. 110 ЗЗД, изчислена от датата на настъпване на предсрочната изискуемост.

По делото са налице данни, че на **** г. ищецът е депозирал заявление за издаване на заповед за изпълнение за сумата от 1 250 лв., представляваща част от задължението по процесния договор за кредит, като е издадена Заповед за изпълнение на парично задължение № ***** г. по ч.гр.д. № **** г. по описа на Районен съд – Пловдив. Заявлението за издаване на заповед за изпълнение не води до прекъсване на давността за вземането. Давността следва да се счита прекъсната от датата на влизане в сила на заповедта за изпълнение, за която не са налице данни, доколкото не са налице данни за датата на връчване на заповедта, като за най-късна дата на влизане в сила на заповедта следва да се приеме датата на издаване на изпълнителния лист за частичното вземане – **** г. С влизане в сила на заповедта за изпълнение давността следва да се счита прекъсната единствено по отношение на заявената част от процесното задължение и последната няма отношение към давността за останалата част от задължението, предмет на настоящото производство. В този смисъл са задължителните за съдилищата разяснения, дадени с *Тълкувателно решение № 3/22.04.2019 г. по тълк. д. № 3/2016 г. на ОСГТК на ВКС*, в което се приема, че при предявен частичен иск прекъсването на давността настъпва само за онази част от вземането, която е предявена с исковата молба и за която частичният иск е уважен. Непредявената част от вземането остава извън предмета на делото и за нея давността не спира и не прекъсва, а продължава да тече. В този смисъл е и

прието законодателно изменени с разпоредба на чл. 116а ЗЗД /ДВ, бр. 42/2018 г./, която въвежда правилото, че „когато вземането е предявено частично, давността се спира или прекъсва само за предявената част“.

По така изложените съображения следва да се приеме, че давността за вземането не е прекъсната преди датата на образуване на настоящото производство.

От датата на предсрочната изискуемост до датата на депозиране на заявлението за издаване на заповедта за изпълнение – **** г., от която дата следва да се счита предявен установителния иск – арг. чл. 422 ГПК, не е изтекъл давностния срок, поради което вземането за връщане на чистата стойност на кредита не е погасено по давност. За пълнота на изложението – при невъзприемане на изводите на съда за обявяване на предсрочната изискуемост на **** г., давностният срок не е изтекъл и ако се приеме, че предсрочната изискуемост е обявена в хода на процеса, като последният не е изтекъл и от падежа на последната погасителна вноска

Следователно и по така изложените съображения подлежи на връщане по реда на чл. 23 ЗПК чистата стойност по кредита, без начислена такса за усвояване на кредита и застрахователна премия. Чистата стойност на предоставения за ползване финансов ресурс е в размер на сумата от 7 720 лв., доколкото от общата сума за главница от 8 000 лв., кредитодателят удържа такса ангажимент в размер на сумата от 280 лв. Следва към тази стойност да бъдат отнесени всички осъществени от страна на длъжника плащания, включително и сумите, отнесени за погасяване на лихва и застрахователна премия. Доколкото в настоящото производство приложение следва да намери разпоредбата на чл. 23 ЗПК всички суми, заплатени от потребителя за погасяване на задължения извън чистата стойност на кредита са недължимо заплатени и подлежат на съобразяване по реда на чл. 76, ал. 2 ЗЗД. От заключението на вещото лице по допуснатата съдебно-счетоводна експертиза се установява, че длъжникът е заплатил сумата от общо 6 009, 12 лв., с която е погасено задължение за главница от 1 055, 40 лв., договорна лихва от 4 345, 72 лв. и застраховка от 608 лв. Тази сума следва да бъде отнесена към предоставената чиста стойност на кредита като остава за заплащане сумата от 1 710, 88 лв., от която следва да бъде приспадната сумата от 1 250 лв., присъдена по ч.гр.д. № **** г. по описа на Районен съд – Пловдив, за която е издаден изпълнителен лист и за принудителното събиране, на която е образувано изпълнително производство. Следователно следва да бъде присъдена сумата от 460, 88 лв., като за разликата до пълния ѝ предявен размер исковата претенция следва да бъде отхвърлена.

Предвид приложимостта на разпоредбата на чл. 23 ЗПК следва да се

отхвърли предявения иск за заплащане на обезщетение за забава.

Следва да се присъди единствено законна лихва за забава, считано от датата на депозиране на заявлението за издаване на заповедта за изпълнение, която представлява законна последица от уважаване на исковата претенция.

С оглед изхода на правния спор в полза на ищеца и на основание чл. 78, ал. 3 ГПК следва да бъдат присъдени сторените, както в настоящото съдебно производство разноски, така и тези в заповедното производство по ч.гр.д. № ***** г. на Районен съд – Пловдив – арг. т. 12 от Тълкувателно решение № 4/18.06.2014 г. по тълк. д. № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС, в което се приема, че с решението по установителния иск съдът се произнася по дължимостта на разноските за заповедното производство – относно размера им, както и разпределя отговорността за заплащането на тези разноски съобразно с отхвърлената и уважената част от иска. В заповедното производство ищецът е доказал заплащане на разноски от 155, 14 лв., от които с оглед уважената част от предявените искове следва да бъде присъдена сумата от 9, 22 лв.

В първоинстанционното производство ищецът е сторил разноски в общ размер от 305, 14 лв., от които за заплащане на държавна такса от 155, 14 лв. и сумата от 150 лв. – депозит за съдебно-счетоводна експертиза. с оглед уважената част от исковите в полза на ответника се следва сумата от 18, 13 лв.

С оглед изхода на правния спор в полза на ответника и на основание чл. 78, ал. 3 ГПК следва да бъдат присъдени сторените, както в настоящото съдебно производство разноски, така и тези в заповедното производство по ч.гр.д. № ***** г. на Районен съд – Пловдив

В заповедното производство ответникът не е сторил разноски.

В исковото производство ответникът е доказал заплащането на адвокатско възнаграждение в размер от 300 лв., удостоверено в приложения договор за правна защита и съдействие, който има характер на разписка. В този смисъл са разясненията, дадени с Тълкувателно решение № 6/06.11.2013 г. по тълк.д. № 6/2012 г. на ОСГТК на ВКС. В уточнителна молба към исковата молба и в законоустановения за това срок ищецът е релевирал възражение за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение на основание чл. 78, ал. 5 ГПК, което съдът намира за неоснователно, доколкото претендираното адвокатско възнаграждение е под минималния размер, определен на основание чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения – в редакцията ѝ, действаща към датата на сключване на договора за кредит. Следователно с оглед отхвърлената част от предявените искове в полза на ответника следва да бъдат присъдени разноски от 282, 18 лв.

Не следва да се извърши прихващане на разноските, с оглед заявеното искане на ищеца в тази насока, доколкото такова изявление от ответника не е

релевирано.

В производството по делото е назначена съдебно-техническа експертиза, депозита по която - в размер от 180 лв., е внесен от бюджета на съда, поради което и с оглед изхода на правния спор, на основание чл. 78, ал. 6 ГПК ищецът следва да бъде осъден да внесе сумата от 169, 33 лв. по сметката на съда.

Така мотивиран, Пловдивският районен съд

РЕШИ:

ПРИЕМА ЗА УСТАНОВЕНО по исковете с правно основание чл. 422, ал. 1, вр. чл. 415, ал. 1 ГПК, вр. чл. 79, ал. 1, 3ЗД, вр. чл. 240, ал. 1 3ЗД, вр. с чл. 9 ЗПК, С. А. П., ЕГН *****, с адрес с. М., ул. „П.“ № ** А, **дължи** на „ЕОС Матрикс“ ЕООД, ЕИК 131001375, със седалище и адрес на управление гр. София, район Витоша, ж.к. Малинова Долина, ул. „Рачо Петков – Казанджията“ № 4-6, сумата от **460, 88 лв.**, представляваща чистата стойност по договор за потребителски паричен кредит № **** г., сключен с „БНП Париба Пърсънъл Файненс“ ЕАД, вземанията по които са прехвърлени в полза на ищеца с Рамков договор за цедиране на задължения от **** г. и Протокол № **** г., ведно със законна лихва върху главницата, считано от датата на депозирание на заявлението за издаване на заповед за изпълнение – **** г., до окончателното ѝ изплащане, за което вземане е издадена Заповед № ***** г. по ч.гр.д. №***** г. на Районен съд – Пловдив, *** брачен състав, като **ОТХВЪРЛЯ** предявения иск с правно основание чл. 422, ал. 1, вр. чл. 415, ал. 1 ГПК, вр. чл. 79, ал. 1, 3ЗД, вр. чл. 240, ал. 1 3ЗД за разликата над 460, 88 лв. до пълния му предявен размер от 6 167, 18 лв., представляваща главница, както и иска с правно основание чл. 422, ал. 1, вр. чл. 415, ал. 1 ГПК, вр. чл. 86, ал. 1, 3ЗД за сумата от 1 589, 76 лв. – обезщетение за забава за периода от **** г. до *** г.

ОСЪЖДА С. А. П., ЕГН *****, да **заплати** на основание чл. 78, ал. 1 ГПК на „ЕОС Матрикс“ ЕООД, ЕИК 131001375, сумата от **9, 22 лв.** – разноски в заповедното производство по ч.гр.д. № **** г. на Районен съд – Пловдив, ** брачен състав и сумата от **18, 13 лв.** – разноски в исковото производство по гр.д. № *** г. на Районен съд - Пловдив, * граждански състав.

ОСЪЖДА „ЕОС Матрикс“ ЕООД, ЕИК 131001375, да **заплати** на основание чл. 78, ал. 3 ГПК на С. А. П., ЕГН *****, сумата от **282, 18 лв.** – разноски в исковото производство по гр.д. № *** г. на Районен съд - Пловдив, ** граждански състав.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 6 ГПК „ЕОС Матрикс“ ЕООД, ЕИК 131001375, да **заплати** в полза на **бюджета на съдебната власт** по сметка на

Районен съд - Пловдив сумата от **169, 33 лв.** – разноси в исковото производство по гр.д. № ****г. на Районен съд - Пловдив.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с въззивна жалба пред Окръжен съд - Пловдив в двуседмичен срок от връчването му на страните.

ПРЕПИС от настоящото решение да се връчи на страните.

Съдия при Районен съд – Пловдив: _____/п./_____